

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Jana SOTONOVÁ

Obor: Učitelství 1. stupeň ZŠ

Název práce v českém jazyce: Aplikace konstruktivistických prvků do výuky českého jazyka v 1. ročníku ZŠ

Název práce v anglickém jazyce: Application of Constructivist Elements in the Teaching of the Czech Language in the First Year

Vedoucí práce: PhDr. Gabriela Babušová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Eliška Doležalová, Ph.D.

Typ posudku: oponent práce

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	C
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	B
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	C
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	C
1.5	Interpretace výsledků	C
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	B
1.7	Logičnost výkladu	B-C
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	C

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	B-C
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	C
2.3	Dodržení citační normy	C-D
2.4	Dodržení stylové normy	D
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	B

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář:

Předkládání diplomová práce se zabývá aplikací konstruktivistických prvků do výuky českého jazyka ve 2. ročníku ZŠ (v zadání práce se ovšem vyskytuje 1. ročník ZŠ) a je rozdělena na část teoretickou a praktickou.

Práce je v zásadě logicky uspořádaná, avšak zařazení a uspořádání jednotlivých kapitol působí nepromyšleně až chaoticky. U některých teoretických kapitol (podkapitol) není patné, proč byly zařazené a jak souvisejí s tématem práce, zejména s její praktickou částí. Výběr zdrojů je přiměřený, v praktické části však postrádám jakoukoli adekvátní metodologickou literaturu. Názvy kapitol nejsou vždy dobře zvoleny (př. 5.1 Pojetí českého jazyka – komunikativní či 5.2 Komunikační sféry – kapitola o komunikačních sférách vůbec nepojednává).

Jednotlivé kapitoly teoretické části jsou myšlenkově neutříděné, což se výrazně projevuje i v rovině jazykové, navíc nedochází k souvztažení teoretických poznatků s praktickými.

Cíle nejsou jasně formulovány, lze tedy jen velmi obtížně zhodnotit jejich naplnění. Stejně tak nejsou zřetelně vymezeny výzkumné metody a nejsou dobře a jasně popsány okolnosti výzkumu. V praktické části diplomantka vytvořila aktivity, které „podporují konstruktivistickou výuku“. Tyto aktivity následně ověřovala na dvou školách (ve dvou třídách 2. ročníku).

Navržené aktivity hodnotím pozitivně (až na několik drobných výhrad). Např. cíle nejsou vždy dobře stanoveny a formulovány (př. s. 55: „Žáci si utvrdí získané pravidlo“ či s. 58: „Připomenutí pravidla a příprava pro další vyvození názvu vztahu slov“) a rovněž nejsou vztaženy k očekávaným výstupům. Také reflexe by mohly být propracovanější. Za ocenění stojí metodický postup navržených „lekci“ včetně podnětných didaktických poznámek a postřehů. Autorka shromáždila velmi zajímavý materiál – ať už se jedná o záznamy z hodin nebo o ukázky vyplněných pracovních listů. Podnětný materiál však nebyl dostatečně vytěžen. Je zřejmé, že realizace výzkumu nebyla jednoduchá (vzhledem k dílce a dvěma zvoleným školám), o to více oceňuji, že se autorka do takové práce vůbec pustila. Je ovšem velká škoda, že už jí patrně nezbyla energie na přehledné a srozumitelné zpracování.

Ze závěrů práce jsem poněkud rozpačitá, neboť není jasné, čeho všeho chtěla autorka dosáhnout. Celkově to souvisí s nepřesným vymezením v metodologické části (viz výše). Nejasně tak působí např. tvrzení „Dle paní učitelky ze ZŠ Charlotty Masarykové v těchto úkolech se objevily konstruktivistické prvky. S tím souhlasím, protože i žáci z ZŠ Zaječice přišli na stejnou myšlenku. Při plnění úkolů se objevovaly komunikační roviny. Například sociální, motivační a metakognitivní.“ (s. 137). Autorka přeci navrhovala úlohy s konstruktivistickými prvky...

Pokud jde o formální náležitosti práce, mám několik zásadních výhrad. V první řadě je patrný problém s dodržením citační normy, př. s 11: (Stanislav Štěpánik a kol., 2020, strana 11); (S.Štěpánik, 2020). Na některých místech jsou v závorce uváděny celé názvy práce (př. s. 16), jinde se vyskytují typografické chyby (s. 24: (John_Dewey, 2001)). Několik zdrojů, na něž se v textu odkazuje, není vůbec uvedeno v seznamu literatury. Kdo je „D. Gavor“ (s. 15)? V případě několika zdrojů jsou navíc chybně uvedeni autoři. Zde je jednoznačně třeba vložit errata!

Pro předkládanou práci je charakteristické, že je především formulačně nepřesná. Stylovou rovinu vnímám jako jednoznačně nejproblémovější aspekt celé práce. Jen pro ilustraci - s. 9: „A tak se v naší době objevuje kritika tradičního vyučování, kvůli nejen přijímání informací pasivně ale i protože, chybí příprava na řešení životních problémů.“; s. 11: „Pojem komunikace z latinského jazyka – communicare a udává, že oznamuje, radí se s někým, svěřuje se. Chápeme ji jako společné,

pospolité, obecné, vlídné.“; s. 44: „Tento přístup je založený a vychází z prekonceptů žáků.“. Objevují se také problémy na rovině syntaktické, ojediněle i pravopisné chyby či překlepy.

I přes všechny výše uvedené výhrady považuji práci za přijatelnou, zejména její praktickou část, kterou lze považovat za přínosnou, a oceňuji zejména zjevné autorčino zaujetí pro téma. Je ovšem třeba zdůraznit, že úroveň práce (zvláště pokud jde o jazykovou stránku) je hraniční, a bez přesvědčivé obhajoby ji nelze akceptovat.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Jak souvisí 2. kapitola s tématem práce a jak konkrétně ji využíváte v empirické části práce? Uveďte prosím konkrétní teoretické poznatky.
4.2	S oporou o odborné zdroje vysvětlete význam termínu „prekoncept ve vztahu k své práci. Považujete za prekoncept mj. „zkušenosti z rodiny či od sourozence“ (s. 44)? Uveďte prosím, které konkrétní prekoncepty o daných jazykových jevech předpokládáte u žáků? Výběr konkrétního jazykového jevu ponechám na Vás.
4.3	Vyberte si jednu aktivitu, která je založena na konstruktivismu a která se v rámci výzkumu osvědčila. Tuto aktivitu představte a reflektujte její využití.

Datum: 15. 5. 2024

Podpis: Eliška Doležalová